

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 13. júla 2006*

Vo veci C-103/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článkov 68 ES a 234 ES, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) z 2. februára 2005 a doručený Súdnemu dvoru 28. februára 2005, ktorý súvisí s konaním:

Reisch Montage AG

proti

Kiesel Baumaschinen Handels GmbH,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk, P. Kūris, G. Arestis a J. Klučka (spravodajca),

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a A. Bodard-Hermant, splnomocnení zástupcovia,
- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A.-M. Rouchaud-Joët a S. Grünheid, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. marca 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Reisch Montage AG (ďalej len „Reisch Montage“) a Kiesel Baumaschinen Handels GmbH (ďalej len „Kiesel“), ktorého predmetom je zaplatenie dlhu vo výške 8 689,22 eur.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- 3 Odôvodnenia č. 11, 12 a 15 nariadenia č. 44/2001 uvádzajú:

„(11) Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby [iný hraničný ukazovateľ — *neoficiálny preklad*]. ...

(12) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.

...

(15) V záujme harmonického výkonu súdництва je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v dvoch členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. ...“

4 Článok 2 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý sa nachádza v jeho kapitole II oddiele 1 nazvanom „Všeobecné ustanovenia“, stanovuje:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

5 Podľa článku 3 tohto nariadenia, ktorý je rovnako súčasťou kapitoly II oddielu 1:

„1. Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

2. Neuplatnia sa proti nim najmä normy vnútroštátneho práva uvedené v prílohe I.“

6 Podľa článku 5 nariadenia č. 44/2001, ktorý sa nachádza v oddiele 2 kapitoly II nazvanom „Osobitná právomoc“, osobu s bydliskom na území členského štátu možno za určitých podmienok žalovať v inom členskom štáte.

7 Okrem toho článok 6 tohto nariadenia, ktorý je tiež súčasťou oddielu 2, stanovuje:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;

...“

Vnútroštátna právna úprava

8 § 6 ods. 1 nariadenia o konkurze (Konkursordnung, ďalej len „KO“) stanovuje:

„Konania, ktorých predmetom je uplatnenie alebo zabezpečenie práv k majetku tvoriacemu konkurznú podstatu, nemožno začať ani v nich pokračovať proti úpadcovi po vyhlásení konkurzu.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 9 Dňa 30. januára 2004 spoločnosť Reisch Montage usadená v Lichtenštajnsku podala na Bezirksgericht Bezau (Rakúsko) žalobu na zaplatenie proti pánovi Gisingerovi s bydliskom v Rakúsku, ako aj proti spoločnosti Kiesel so sídlom v Nemecku. Spoločnosť Kiesel sa zaručila za záväzok pána Gisingerera vo výške 8 689,22 eur, ktorého zaplatenie Reisch Montage požaduje.

- 10 Rozhodnutím z 24. februára 2004 Bezirksgericht Bezau na základe § 6 ods. 1 KO zamietol žalobu podanú Reisch Montage v časti, v ktorej smerovala proti pánovi Gisingerovi z dôvodu, že na jeho majetok sa 23. júla 2003 začalo konkurzné konanie, ktoré ku dňu podania tejto žaloby stále prebiehalo. Toto rozhodnutie nadobudlo účinky veci rozhodnutej.

- 11 Kiesel teda namietla právomoc súdu, na ktorý bola podaná žaloba, a tvrdila, že Reisch Montage sa nemohla pri založení právomoci Bezirksgericht Bezau odvolávať na článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001, keďže žaloba podaná proti pánovi Gisingerovi bola na základe § 6 ods. 1 KO zamietnutá ako neprípustná.

- 12 Rozsudkom z 15. apríla 2004 Bezirksgericht Bezau vyhovel námietke nedostatku právomoci vznesenej spoločnosťou Kiesel a zamietol žalobu podanú spoločnosťou Reisch Montage z dôvodu nedostatku miestnej príslušnosti a medzinárodnej právomoci tohto súdu.

- 13 Landesgericht Feldkirch (Rakúsko) rozhodujúci o odvolaní zrušil tento rozsudok a zamietol námietku nedostatku právomoci vznesenú spoločnosťou Kiesel.

- 14 Kiesel podala opravný prostriedok „Revison“ na Oberster Gerichtshof, ktorý rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Môže sa žalobca odvolať na článok 6 bod 1 nariadenia... č. 44/2001 v prípade, keď podá žalobu proti osobe s bydliskom v štáte súdu a proti osobe s bydliskom v inom členskom štáte, ale keď žaloba proti osobe s bydliskom v štáte súdu je už v čase jej podania neprípustná z dôvodu konkurzného konania začatého na jej majetok, ktoré podľa vnútroštátneho práva predstavuje prekážku konania?“

O prejudiciálnej otázke

- 15 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 vykladať tak, že sa na neho možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a proti ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte v prípade, keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú.

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

- 16 Podľa nemeckej vlády sa článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 má vykladať doslovne, aby nebola spochybnená zásada právomoci súdov podľa bydliska žalovaného stanovená v článku 2 ods. 1 tohto nariadenia.

- 17 Podľa tejto vlády, ak je konanie proti jednému z dvoch žalovaných neprípustné už pri podaní žaloby z dôvodu jeho konkurzu, treba sa domnievať, že nároky uplatnené proti obom žalovaným nie sú „navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne“ v zmysle článku 6 bodu 1. Toto ustanovenie teda nemožno uplatniť v situácii, ako je vo veci samej.
- 18 Francúzska vláda a Komisia európskych spoločností naopak tvrdia, že v takejto veci sa možno odvolať na uvedené ustanovenie.
- 19 Podľa uvedenej vlády článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 iba stanovuje, že ak je viac žalovaných, možno ich žalovať na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek z nich za predpokladu, že nároky, ktoré sa ich týkajú, navzájom súvisia. Na rozdiel od bodu 2 tohto článku jeho bod 1 nevyžaduje žiadnu osobitnú podmienku, ktorá by mohla zabrániť tomu, aby bol použitý s jediným cieľom odňať žalovaného súdu jeho bydliska.
- 20 Táto vláda sa odvoláva na judikatúru Súdneho dvora (rozsudky z 15. mája 1990, Hagen, C-365/88, Zb. s. I-1845, body 20 a 21; z 27. apríla 2004, Turner, C-159/02, Zb. s. I-3565, bod 29, a z 26. mája 2005, GIE Réunion européenne a i., C-77/04, Zb. s. I-4509, bod 34) na podporu toho, že vnútroštátny súd nemôže odôvodniť zamietnutie ručiteľskej žaloby okolnosťou, že ručiteľ má bydlisko v inom členskom štáte, ako je štát tohto súdu, v ktorom má bydlisko dlžník, proti ktorému je žaloba neprípustná.

- 21 Komisia však tvrdí, že Reisch Montage nemôže podať neprípustnú žalobu proti žalovanému s bydliskom v členskom štáte s jediným cieľom odňať iného žalovaného zásadnej právomoci súdov členského štátu jeho bydliska. Príslušnému súdu teda prináleží, aby preskúmal, či nedošlo k zneužitiu článku 6 bodu 1 nariadenia č. 44/2001.

Odpoveď Súdneho dvora

- 22 Na úvod je potrebné pripomenúť, že právomoc stanovená v článku 2 nariadenia č. 44/2001, teda právomoc súdov členského štátu, v ktorom má žalovaný svoje bydlisko, je všeobecnou zásadou a iba ako výnimku z tejto zásady upravuje toto nariadenie pravidlá osobitnej právomoci v taxatívne vypočítaných prípadoch, v ktorých žalovaný môže alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu [pozri, pokiaľ ide o Dohovor z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a civilných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“), ktorého ustanovenia sú v podstate zhodné s ustanoveniami nariadenia č. 44/2001, rozsudky z 27. októbra 1998, Réunion européenne a i., C-51/97, Zb. s. I-6511, bod 16, a z 5. februára 2004, Frahuil, C-265/02, Zb. s. I-1543, bod 23].
- 23 V tejto súvislosti je ustálenou judikatúrou, že tieto pravidlá osobitnej právomoci treba vykladať doslovne, pričom nemožno pripustiť výklad idúci nad rámec prípadov výslovne uvedených v nariadení č. 44/2001 (pozri, pokiaľ ide o Bruselský dohovor, rozsudok z 10. júna 2004, Kronhofer, C-168/02, Zb. s. I-6009, bod 14 a tam citovanú judikatúru).

- 24 Je na vnútroštátnom súde, aby vyložil tie isté pravidlá pri dodržaní zásady právnej istoty, ktorá je jedným z cieľov nariadenia č. 44/2001 (pozri, pokiaľ ide o Bruselský dohovor, rozsudky z 28. septembra 1999, GIE Groupe Concorde a i., C-440/97, Zb. s. I-6307, bod 23; z 19. februára 2002, Besix, C-256/00, Zb. s. I-1699, bod 24, a z 1. marca 2005, Owusu, C-281/02, Zb. s. I-1383, bod 38).
- 25 Táto zásada najmä vyžaduje, aby pravidlá osobitnej právomoci boli vykladané tak, aby umožnili bežne informovanému žalovanému rozumne predpokladať, na akom súde, okrem súdu štátu jeho bydliska, môže byť žalovaný (pozri rozsudky GIE Groupe Concorde a i., už citovaný, bod 24; Besix, už citovaný, bod 26, a Owusu, už citovaný, bod 40).
- 26 Pokiaľ ide o osobitnú právomoc upravenú v článku 6 bode 1 nariadenia č. 44/2001, žalovaný môže byť v prípade plurality žalovaných žalovaný na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek z nich pod podmienkou, že „nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach“.
- 27 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade uviesť, že toto ustanovenie neobsahuje žiaden výslovný odkaz na uplatnenie vnútroštátnych pravidiel ani žiadnu podmienku, podľa ktorej žaloba podaná proti viacerým žalovaným musí byť v čase jej podania vo vzťahu ku každému z nich prípustná podľa vnútroštátnej právnej úpravy.

- 28 V druhom rade je namieste zdôrazniť, že bez ohľadu na toto prvé konštatovanie ide v položenej otázke o to, či vnútroštátne pravidlo zavádzajúce námietku neprípustnosti môže zabrániť uplatneniu článku 6 bodu 1 nariadenia č. 44/2001.
- 29 Je však ustálenou judikatúrou, že ustanovenia tohto nariadenia treba vykladať autonómne s poukazom na jeho systematiku a ciele (pozri, pokiaľ ide o Bruselský dohovor, rozsudok z 15. januára 2004, Blijdenstein, C-433/01, Zb. s. I-981, bod 24 a tam citovanú judikatúru).
- 30 V dôsledku toho, keďže článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 nepatrí k takým ustanoveniam, ako je napríklad článok 59 tohto nariadenia, ktorý výslovne predvída uplatnenie vnútroštátnych pravidiel a ktorý teda slúži ako právny základ pre toto uplatnenie, nemožno ho vykladať v tom zmysle, že jeho uplatnenie môže závisieť od účinkov vnútroštátnych pravidiel.
- 31 Za týchto okolností sa na článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte, aj keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná podľa vnútroštátnej právnej úpravy vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú.
- 32 Je však potrebné pripomenúť, že pravidlo osobitnej právomoci uvedené v článku 6 bode 1 nariadenia č. 44/2001 nemožno vykladať tak, aby to umožnilo žalobcovi podať žalobu smerujúcu proti viacerým žalovaným s jediným cieľom odňať niektorého z nich súdu členského štátu, v ktorom má bydlisko (pozri, pokiaľ ide

o Bruselský dohovor, rozsudky z 27. septembra 1988, Kalfelis, 189/87, Zb. s. 5565, body 8 a 9, ako aj Réunion européenne a i., už citovaný, bod 47). Nezdá sa však, že to je prípad vo veci samej.

- 33 So zreteľom na predchádzajúce úvahy je potrebné odpovedať na položenú otázku tak, že článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, ako je vo veci samej, sa na toto ustanovenie možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte, aj keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná podľa vnútroštátnej právnej úpravy vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú.

O trovách

- 34 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 6 bod 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, ako je vo veci samej, sa na

toto ustanovenie možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte, aj keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná podľa vnútroštátnej právnej úpravy vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú.

Podpisy